

սի չէլէր օրմատըղընը խաթըրտան չըգար-
մամալըղը. անէրին իթթիֆադ էլէտիքլէրի
իման խուսուսլարը իթթիֆադ էլթմէտիքլէ-
րի խուսուսլարտան փէք չօղ տըր : Ճիւմէ-
սի տախի փէլամ Բւլլանը իման վէ 'ամէլ
դա'իտէսի, խէլաս տախի 'իւնայէթտէն օլտը-
ղընը, հէմ տախի ադա'իտ ի բէսուլլէնին հէր-
պիր ֆըրգաղընը դապուլ էտէրլէր : Ջահիրի
վէ 'ամէլի իթթիֆադ Ալլանը վէ բէֆիգլէրի
սէվմէք, վէ ճիւմէնին խէլասքեարը Յի-
սուս Գրիսուսըն էօրնէյնէ իմթիսալ էթմէք
հէր քէսէ ֆարզ տըր տէյիլ թա'լիմ էտէրլէր :
Իմտի վահտանիյէթտէ քէսլէթ օլտըղը
կիպի, քէսլէթտէ տախի վահտանիյէթ վար
տըր : Միւլթիլիֆ ֆըրգաղընը թապուլ օ-
լունմադ արզուսը, իթթիֆայան իթթիֆադը, վէ
մէզհէպի ֆըրգաղընը եւքաիկէրի իլէ տա-
հա սըղը պիր ա'լադայա կիրմէսի արզուսը-
լէ թա'տիլ օլունմադտա տըր : Փրօթէսթանթ
ճէմ'իյէթլէր արասընտա խուսուսա Ամէրիդա-
տա իթթիֆադ վէ իթթիֆադ արզուսը կիւն-
տէն կիւնէ քէսպի դուլվէթ էթմէքտէ օլ-
տըղընտան, պու արզուսըն էն նիւնայէ դա-
ֆէրեապ օլունմադը մէ'մուլ օլունմադտա տըր :
Թէ'տապիւլլէք վէ դըրգանձըղը բուհու էնճամ
իթթիֆայանըղըն հադիդի բուհուսա պաշ է-
յէճէք տիր : իթթիֆայան իթթիֆադտընն ա-
դիմ մէ'նէլէրի, խարիճի թանդիմաթ վէ ի-
ման պիրլիյինէ մէյլ էթմէքլէր իլէ հալլ օլու-
նամաղլար : Վահտանիյէթտէ քէսլէթ, վէ
քէսլէթտէ վահտանիյէթ մէվճուտիյէթի թա-
պի'աթտա նասըլ իսէ թարիլիստէ տախի Ալ-
լան թարաֆընտան դօնուլլուլ գա'իտէ տիր :
Հէր պիր հադիգաթտա նէլլ ի նիւմա պուլ-
մասը իլիւն կէնիլ մէյտան պրադըլմալը տըր :
Իթթիֆայան 'էօմրիւնիւն ճիւմէլ գապիլլիյէթ-
լէր լայըղըլէ մէվլի ի ինքայա դօնուլլուլ
տըրլար :

Կէնիլէ էսէֆ ֆա'իտէ էթմէք : Միւլտը
էտէն էյամ թէքարէն կէրի տէօնմէք : Կէ-
րէք Եունան, կէրէք Բօմա, վէ կէրէք Փրօ-
թէսթանթլարըն քիլիսա թարիլիստէ պուլու-
նան վադա'տար պօշ եէրէ օլունմաղլար : Հէր
պիր իթթիֆայան ֆըրգաղընը վէ մէզհէպի-
րի Պէյթ Բւլլանը ինչադը իլիւն թալար
թէրթիլ էթմիլ տիրլէր : Ալլան ճիւն ի ին-
տան պէյնիստէ վուգուլ պուլան էն պէօյիւք
իթթիլաֆտան էն ա'լա իթթիֆադ մէյտանա
կէթիլէճէք տիր :

Ա. Ի. Ե. Տ. Ա. Բ. Ե. Բ. Ի. Բ. Ի. Բ.

Արմանիտա Ինճիլի Բիլիսէնին ֆրուսիա
իլէ Վաթիլիգան միյանէսիստէ վուգուլ պուլան
միւնադա'յա տօղրուտան տօղրույա թէ'ալ-
լուղը կօղ իսէ տէ, ֆադաթ պու հալ Փրօ-
թէսթանթլարըն Գաթիլլէք արասընտա պիր
միւնադա'տան 'իւպարէթ օլտըղը 'ալ էլ 'ու-
մուլ դանն օլունմադտա տըր : Արմանիտան
մուհաֆադընտան վէ Ինճիլի գաղէթալա-
րըն էն մէշուր օլունմադտան պիրի ֆրու-
սիա իլէ Վաթիլիգան արասընտա կաղընլարտա
վուգուլ պուլան մուլապէրաթ, Արմանիտան
Ինճիլի Բիլիսէնին պիր թօգաթ վուրմուշ
օլտըղըն պէյան էտէյօր : Ֆադաթ պուլան
Արմանիտան Ինճիլի քիլիսէնին պիր պէ-
րէքէթ հասըլ օլունմաղլար միւնթէմիլ տիր : Պու
քիլիսէնին չիմտի պուլունտան պիր աղ էվլէլ
Արմանիտան Բօմա Բիլիսէնին վէրլէն իմ-
թիյադ ու հիւրլիյէթի պիր սէպէ թալէպ
էթմէքտէ տիրլէր : Արմանիտա Ինճիլի Բի-
լիսէնին ումուրը բուհանիյէնին բու'յէթիլնէ
մալսուս ճիւմանի մահքէմէլէր, վէ Գաթիլլէք
Բիլիսէնին քիլիսէնին մահքէմէլէր մա'րիֆէթիլ-

լէ իտարէ օլունմաղլար : Ֆադաթ չիմտի Ինճիլի
Բիլիսէնին ա'լապընտա սահիպի նուֆուլլարը մէյ-
տանա կէլէրէք քէնտի ումուրը տալիլիյէ-
լէրինի հիւքիւմէթտէն միւնթաղիլ օլարադ
թէսվիյէ էթմէլէրինէ, վէ պիլ խասա 'իւլ ի
իլահի մէտրէսէլէրինէ մու'ալլիմ ինթիլապ
էթմէքլէյէ, վէ մէքթէպլէրին իտարէսի իթիւ-
թիյանըղը բուհանա մուլաֆիլ օլունմաղլար, իթի-
լասա, պօշու Գաթիլլէք Բիլիսէնին վէրլէն
հիւրլիյէթ վէ իմթիյադ կիպի անէրէ տալի
հիւրլիյէթ իթթիֆադ տա'իլ պիր թաղըմ
մաթիլապաթտա պուլունմադտա տըրլար :
Պուլարա հիւքիւմէթ հէնուլ մուլաֆադաթ
էթմէլիլ օլուպ, Փրէնա Պիլիսէնին միւրէվ-
վիլ ի էֆքեարը օլուն պիր գաղէթա Գաթիլ-
լէք Բիլիսէնին վէրլէն իմթիյադաթ Ալմա-
նիտա հէր վաղըթ պապի միւնթիլաթ
օլունմաղլար, վէ միւնթիլաթ մուհիլ օլունմադ
տա'իլ Ինճիլի պիր իտարէ ի բուհանիյէն
լիւղըմ օլունմաղլար սէօյլէթի տիր : Ֆադաթ
Ալմանիա Ինճիլի Բիլիսէնին թարաֆընտան
Բիլիսէնին հիւքիւմէթտէն թէֆիլիլնէ տա-
'իլ վուգուլ պուլան իտարի'ալարը կիլթիլէճէ
քէսպի չիտտէթ էթմէքտէ օլուպ, ֆրուսիա
հիւքիւմէթի Ինճիլի Բիլիսէնին հիւքիւ-
մէթտէն պրըմալարը խուսուսընտա պիր շէյ
էթմէք իլիւն մէշուր օլունմաղլար չիւպի
կօղ տըր : Պիր հիւքիւմէթ կէրէք Գաթիլլէք
վէ կէրէք Փրօթէսթանթ օլուն, մէմուլլէք քի-
միլն իսէ մէզհէպ անըն տըր դարպը մէսէլին
հիւքիւմէթ կէշմիլ տիր :

Պալատէ մէքլէր ֆըրգա Ինճիլի Բիլիսէնին
գէթապընտան ալընը օլուպ, մէքլէր դա-
ղէթա դիրտէ մուհարըն պէնտի պիր գաշ
հաֆթա սօնկրա տէրճ էթմիլ տիր :

Պուլունտա պիր գաշ հաֆթա մուհապտէմ
ֆրուսիա հիւքիւմէթի թարաֆընտան Մալիս
գալանիլ խուսուսընտա Գաթիլլէք Բիլիսէ-
նին վէրլէն իմթիյադաթ խուսուսընտա
պահա, վէ պու շէյ Փրօթէսթանթլարը տալի
քէնտի պօշուլարը պուլունտա Գաթիլլէք Բի-
լիսէնին վէրլէն իմթիյադաթ ու միւնթա-
տաթ թալէպ էյլէմէյէ սէվլէ էթմիլ օլտըղըն
դիքը էթմիլ իտիք : Պէրլիսին սիյասի վէ
բուհանի մուհարըն մէշուր Շիթէքըրըն
մու'ալլէնիլլէ մուրալսաա Ֆօն Համըր-
թայն Ինճիլի Բիլիսէնին թալէպ էթմիլ հու-
գուլ ու իմթիյադաթընը հալի պիր լայիհա
թանդիլ, վէ ֆրուսիա հիւքիւմէթիլնէ թաղ-
աթ էթմիլ տիր : Իշպուլ թէքիֆէ վէրլէ-
ճէք գարտը հէր նէ գապար մուլապաթտա
րէթտէ պրադըլլէ իսէ տէ, մէ'նէլէ 'արիլ ու
'ամիլ թէպաղիլ օլունմաղլար լուղը թէրթիլ օ-
լունմը, վէ Արմանիտան մուհաֆադընտա-
րան ֆըրգաղընը հէր կէրտէ թանիլն ու
աֆէրլիլնէ շայէթէ պուլունմը տըր : Ֆօն
Համըրթայն հիւքիւմէթտէն իքի շէյ իմթի-
տա' էթմիլ օլուպ, պիրի Բիլիսէնին տահա
պէօյիւք հիւրլիյէթ վէ իմթիլլալիլլէթ, վէ
օլ պիրի, Բիլիսէնին ումուրըն իլէր կէօթիլ-
մէք իլիւն տահա գիյատէ աղչէ մաթլուպ
էթմէքտէն 'իւպարէթ տիր : Պու իքի խու-
սուս իլէ տալի Ալմանիալը Փրօթէսթանթլար
տալ քէնտի վաթանլարընտա, մահրուլ օլ-
մուլար իքէն, բաղիպլէրի պուլունտա Գա-
թիլլէք թէրաղիլ վէ քէսպի դուլվէթ էթ-
միլլէր տիր : Մէշուր պիր Ալման գաղէթաթ
չիքայէթ էտիլ տէյօր քի, «Բօմա Բիլիսէնի
հիւքիւմէթտէն, Ինճիլի Բիլիսէնին տահա
գիյատէ աղչէ գապուլ էթմէքտէ, վէ տահա
գիյատէ հիւրլիյէթ մալիք օլունմադ, վէ
Ինճիլի Բիլիսէնին հիւքիւմէթտէն տահա գիյատէ
մէրպիլ պուլունմաղլար հալտէ, փարա խա-
ղիլնէ Ինճիլի Բիլիսէնին գալիլը գալմադտա

տըր : Ֆօն Համըրթայն թէքիֆաթ Բի-
լիսէնին քէնտի քէնտիլն իտարէյէ հաղը
օլտըլը, վէ 'իւլ ի իլահի միւնթիլլէրլիլն
թա'իլիլնէ Բիլիսէնին բէյի գաթ'իլ օլ-
մասը, վէ ումուրը քիլիսէնին թէսվիյէթի
իլիւն տահա գիյատէ աղչէ վէրլիլլէսի խու-
սուսաթընտան 'իւպարէթ տիր :

Հալը հաղըրա հաղարէն ֆրուսիա հիւքիւ-
տարը վէ Ալմանիա Իմթիլլէրաթը կիլիսթ
հաղըթլէրի ֆրուսիա Բիլիսէնին էն պաշ
էվիսգօլիսը սալըլը իսէ տէ, ումուրը քի-
լիսէնին տա'իլ մէ'նէլէր անա անճադ
ումուրը բուհանիլլէ բու'յէթիլնէ մալսուս
մէճիլա վաղըթաթըլէ 'արդ օլունմաղլար : Բի-
լիսէնին իշպուլ մէճիլա մա'րիֆէթիլլէ իտարէ
օլունմաղլար իսէ տէ, ա'լապը բուհանիլ օլունմաղլար
Բիլիսէնին բէյի վուգուլ պուլունմաղլար հասպ
ու թա'իլն օլունմը պիր հէյ'էթ տիր : 'Իւլ ի
իլահի մէտրէսէսի միւնթիլլէրլիլն տալի պու
թարը, ետ'իլ Բիլիսէնին բէյին միւրաճա'աթ
օլունմաղլարը ինթիլապ օլունմաղլար, շէյ-
լէ քի, կէլէճէք նէպլին վա'իլ վէ չօպան-
լարըն քիմ թա'լիմ էտէճէլլէն, վէ իշպու-
թա'լիմ ու թէրալիլլէն հալ ու մալսուս
սիլլէթի նէպլին 'իւպարէթ օլունմաղլար տա'իլ
Բիլիսէնին հիւքիւմէթտէն կօղ տըր : Շուհալլը
մէքլուլլէլ էսապէն օրթապտան գալտըրմադ
լուղը վաղըթ փէք միւնթապիլ ինթիլապ օ-
լունմըլ տըր : 'Իյո իլ իսմանիլն (Պիլիսէնին
տէ) հաֆթաթ Ալմանիսըն հէման հէր թա-
րաֆընտա սէնէվիլ մէճիլա ի միւքիլլէթիլ-
լին ինթաթը վաղըթ օլուպ, Ֆօն Համըր-
թայն թէքիֆաթ պիլ ճիւմէլ մէճիլլէր
թարաֆընտան քէմալը կէրթի իլէ թէլաղը
օլունմաղլար, վէ հէման տա'իլ պիլ ճիւմէլ թէտ-
գիլաթ ու մու'ալադաթ պէր թարաֆ օլուն-
տըղը խալաթ օլունմըլ տըր : Պու մէճիլլէր
հաղըրտա ֆրուսիանըն հէր թարաֆընտան
մա'լիլաթ կէլլէքտէ օլուպ, ճիւմէլ տալի
թէքիլլէթը մէքլէրլիլն գապուլլիլն ար-
դու էթմէքտէ տիրլէր :

Ալմանիա Բիլիսէնին վէ պիլ խասա անըն
մուհաֆադընտան պըմը չիմտիլլէ գապար
պու մապտէտէ կէօթիլլէրլիլն իթթիֆադ
կիպի պաշա հիւքիւմէթտէ կէօթիլլէր-
մէ'նէլլէր տիր : Մէ'նէլլէ պու տէրէճէ 'արիլ
ու 'ամիլ հաղարը թէտգիլլէ կէլիլլէք-
լիք տէ անըն պիլլիլն գապաթէն օլտըղըն
պիր 'ալաթիլլէր օլունմաղլար պիլլիլ : Պու խու-
սուսա անճադ իքի թարաֆտան մուլալլէ-
թիլ վուգուլ պուլունմադտա տըր քի, պուլար-
տան պիրի 'իւլ ի իլահի մէքթէպի միւնթիլ-
լիլլէր, վէ տիլլէր հիւքիւմէթ թարաֆըն-
տան Բիլիսէնին հասպ ու թա'իլն պուլլըն
մէ'մուլլէրաթն նէլլէթ էտիյօր : Պու մապ-
տէնին Ալմանիա Բիլիսէնին հաղարը տիլ-
գաթը քէլլէլ 'ապտէնին ճէլլէլ էթմիլ օլունմ
հաղիլլէլ էն ճա ի թէ'աճիլլէլ տիր : Հաթթա
Բաթիլլէ ֆըրգաղըն մէնուլ գաղէթաթ
թաղաթիլ օլունմաղլար թէքիֆաթ ու մաթլուպաթ
հաղարը թանիլլէ պաղմադա, վէ անիլլէն
իլապաթ ու ֆաղիլլէլն թաղաթիլ էյլէմէլ
պալաթըլար տըր : Շու հարաքէթ Ալմանիա
Բիլիսէնին հալը հաղըրտա իթթիլլէր մէ-
մալլէրտէ նէ տէրէճէ հիւսիլլէրը բուհա-
նիլլէ մալիք օլունմըլ բա'նա կէօթիլլէր :

ՊԻՐ Ի. Ա. Հ. Ի. Բ. Տ. Ա. Բ. Տ. Ա. Բ.

Կէլլէն 'ապըն օրթապտան, իլլիլլէրտա
«Շէտի սէնէ մուհարէպէսի» իմթիլլէ կապ օ-
լունմաղլար մուհարէպէ վուգուլ պուլունտա :
Պու մուհարէպէ 1756տա պաշալարը 1763տէ
իմթաթ պուլունտա : Պիր վէճիլ գիրհաղ էտէ-
ճէլիլիլ հիւքեպէ մէքլէր մուհարէպէնին

օրթալարընտան Արմանիանըն Լայրիցիկ նամ շէնրինտէ վուգու՝ պուլուու :

Պու հիքեայէյէ 'ալապաըն օլան պիր չօգ զէվաթ օլուպ՝ անլէրտէն պիրի, բուհանի շիրլէր թէրթիպլլէ շէնրէթիւտ օլան Կիլ-լըրթ տըր քի միւսալիլէյ թէնտի կիւղէլ շիր-լէրի վասթթաթըլէ Արմանիալըարա փէք մա-լիւմ օլմուշ տըր :

Լայրիցիքտէ քիւլիւք պիր խանէ տէրու-նինտէ Կիլլըրթ պաշընը էլլէրինէ տալարըն օ-լարադ պիր մասա էօնիւնտէ օթուրմուշ խաի, վէ մասա իւղէրինտէ աշըդ պիր Բիթապը Մուգապտէս պուլուլընտ, աշըրըն օլան մա-հալ էյուպ քիթապընըն իքինի պապը խաի : վէ այէթ ԼԾտա պուլուլընտ «Ալլահն ետին-տէն նիմէթի դապուլ էտիպ տէ՝ պէլադ գա-պուլ էթմէյէլիմ մի» սէօղիւ ալթընա պիր չըղըն չէքիւմիլ խաի :

Միւսալիլէյ մէղըրիւք քէլամտան թէլիլիգ օլուսարադ, հէնուգ հէնի պիր իլահի թէր-քիլպ էթմիլ խաի : Օ կիւն փէք սօղուգ պիր կիւն օլուպ՝ պիւթիւն միւստէթ ի 'էօմրիւն-տէ փէք կիւն իլէ կէլինմիլ օլան պու միւ-միւն իլաթիյարըն տէթի ի իթիյաճ իլիւն չիւ-տի օն փարապը դալմամը խաի : Պիր կիւն էվիլէ միւսալիլէյնի քիւսէսինտէ Յ լիւրա գըյ-մէթինտէ պիր մէպլադ վարիքէն, չիւտի պիր փարա Խօգ խաի : Պէօլլէնէ պիւսարէ իլաթիյար մասապընըն էօնիւնտէ օթուրմուշ սօղուգտան տիթրէմէքտէ, վէ փէնճէրէնիւն ճամընտա սօ-ղուգտան թէլէքըրիւ էթմէքտէ օլան չիլէք չէքլինտէ դըրաղըն սէյր էթմէքտէ խաի : Շէյ-թան զէմանը դաւտիմտէ էյուպը թէճրիպէ էթալիլ կիլի, Ալլահն պու գուլընը տալի թէճրիպէ իլիւն կէլմիլ խաի : Փապաթ Կիլ-լըրթ էթէնտիլինն էթալիլ կիլի Բուհն գըրըն իլէ, Խանի Ալլահն քէլամը իլէ անա գարըն դօմադ իւղրէ Բիթապը աշըղընտա էյուպըն պալատէ մէսթուր սէօղլէրինի պու-լարադ պու խուսուտա Ալլահ համտ էթ-աիքտէն սօնկրա, պու ալթիլին մէֆհուլմընճա հէնուգ պիր իլահի թէրթիպ էյէմիլ խաի : Թամմ պու վաղըթտա դալիւ վուրուլմադէ, Կիլ-լըրթ «Պուլընընը» տէտիքտէ տօգթօր իլէրի կիրաի, վէ իլաթիյարըն սօղուգ էլինի թուլթ-աղընտա, «Խօճա, պէօլլէ սօղուգ օտա սի-ղէ կէլմէդ, սանա զիյատէ սըճադ պիր Խէր լաղըմ, Խօգ խաի խաթա օլուրսըն» տէտի : Կիլլըրթ օտուլըն տիւքէնմիլ օլուղընը պէյան էթմէքտէ իքէն, տօղթօր մասանըն իլաթիւն-տէ հէնուգ Խաղընըն օլան իլահիլ կէօրէ-րէք, «Ահ, Խէնի պիր իլահի» տէյիպ տօն իլէ գապլանիլ օլան փէնճէրէ էօնիւնտէ անը օղուտընտան սօնկրա, «Բէրէմ էյլէ, պուհու-կէթիւրէյիմ տէ զէվճէմ սուրէթիլի չըգար-սըն» տէտի, վէ կիլթմէք իւղրէ իքէն Խիլէ իլաթիյարըն էլինի թուլթուպ նապընտա պա-գարադ, հարէքէթ ի պէտէնիլէ իլիւն աթ իլէ կէլմէսի, վէ պու խուսուտ իլիւն պիր միտիլ-լի պէյիլիլի սաթիւն ալմասը լաղըմ իտիլինի շաիլ ի միւսալիլէյնէ պէյան էթաիքտէ, Կիլ-լըրթ կիւլիւմսէյէրէք, «Տօղթօր էթէնտի, պուհուտան տահա էսվէն պիր թէրթիպ կէօս-թէրսէնիլ էյի օլուր» տէտի : Պուհուլ իւղէ-րինէ տօղթօր, «Էլմա պիր թէք օտուլն պիլէ գալմըն օլա, անը տա գօյուպ սօպալը Խաղ-մալընընը, պէն խաթմէթիւտա թէնալիլ էտէ-ճէյիլմ» տէյէրէք, «Խօճա գալմըն, Բապա պի-լէնիլդէ օլուլն» սէօղլիւ պըրադըպ կիլթաի : Շիքեայէմիլդէ 'ալապաըն օլան պու իքի գաթ, Խանի լիւթօթիսօր իլէ տօղթօր հաղ-զընտա պիր աղ մալիւմաթ էտիլմիլ օլարադ, չիւտի հիքեայէյէ 'ալապաըն օլան զէվաթը աիլիլէնի պէյանընա կէլիլիլ :

Լայրիցիկ շէնրինն օլ պիր ուճուսա Նէյա-հարա խաթմէթ թամաքէար պիր իլաթիյարըն էսքի պիր գուլիպէսի վար խաի : Պու ապէմ հէր նէ գաւտար շէնրին մէհուր պիր մահալ-լէսինտէ ալա պիր խանէտէ սաթիլ օլմագտա խաի խաի տէ, իլիլնտէ թէվէլիւտ էթմիլ օլ-տըղըն պու էսքի գուլիպէյի տաիլ թաիթը թէսարրուլընտա սաղալարադ քիւրալա վէ-րիլ խաի : Իլաղէ էսքի գուլիպէ Խաթը խա-րապա պիր հալաթ օլուպ, պիր դալ սէնէ-տէն պէրու պուրապա Փաղիլ Փաղաթ խա-րիսթիյան պիր գուհուրաճը միւսթէճիլէն իղամէթ էթմէքտէ խաի : Մէրգուլ Փաղիլ, հէմ տաիլ խաթաթ տիւլմիւշ օլուղընտան, պիր վաղըթտան պէրու գուլիպէնի իճարը-նը թէ՛տիլէյնէ միւղթէտիլ օլմամըն խաի, վէ պէօլլէնէ իճար հաղըն օլարադ Յ լիւրա միգ-աւորը պօրճու թէրաքիւմ էթմիլ խաի : Հէր նէ գաւտար զէվալըն գուհուրաճընըն զէվճէսի Նէյահարա կիտէրէք քէնտիլէրին հալը փէ-րուշանիլէթինէ թէրաիլմէ, պօրճու թէ՛-տիլէսի դըմընտա պիր միւստէթ միւսալա-տէ իհանըն իլիւն Խաթիլարըն խաի խաի տէ, Նէյահարա պիր մահ գարթընտա պօրճու թէ՛-տիլէ էթմէտիլքէրի հալաթ, գուլիպէտէն թարա էտիլէնէքլէրինի պէյան էթմիլ խաի :

Այ խիթամընտա գուհուրաճընըն խանէ-սինտէ փէք էսէթէնիլիլ պիր մանղարէ միւ-շահաթէ օլուսագտա խաի : Փէտէր պիր էօ-լիւ հէյէթի ալմըն օլարադ օտուլըն պիր քէօ-շէսինտէ Խաթմագտա, վէ ալթըն քիւլիւք չօ-ճուղարըն խաի սօղուգտան տիթրէյէրէք ա-թէլիլ սօպանըն էթրաթընտա օթուրմագ-տա խաիլէր : վալիլէնիլ Խիւրէյի խաի էլէմ ու էնաիլէտէն էլիլիլ, վէ աղալմագտան կէօղլէրինտէ Խալ գալմամըն խաի : Խաթմա Խաթմագտա տէօնիլէք զա՛իլ պիր սէս իլէ «Ատէմէր պիղտէն Խիւր չէվիլստէ տէ Ալլահ պիղի թէրք էթմէյէնէք տիր» Մուգալապ կիւնիւնտէ պանա Փէրեաթ էյլէ, սէնի խէ-լաս էտէնէյիլմ, սէն տաիլ պէնի թէմէթու է-տէնէքսիլմ տէյիլ պուլուրմըն տըր : Կէլ, սէվ-կիւլիլ զէվճէմ, կէլիլիլ, սէվիլիլ էվլաթ-լարմ, Ալլահ կիտէլիլմ, սէսիլիլ անա գալ-տըրալմ, Օ պիղի թէրք էթմէյէնէք տիր» տէտի :

Տուա՛տան սօնկրա վալիլաթ իլէ իքի պէօ-լիւք էվլաթարըն միւսթէճապ օլուղընընը հիսս էտէրէք, վէ թաղէ պիր իլաթիյար մա-լիլ օլմուշ օլարադ գալալարըն : վէ տիւլ-կէլլէրին մասապընտան տէօթիլէն աղաճ գը-րընթըրընը թօլիլմագ իլիւն կիլթիլէր : Կիլլըրթ հէման պու սապա՛տա գալմըն պիր փալթօ իլէ մուհաֆաղա օլուսագտա օլարադ կէլմէյէն չըգարըն խաի : Միւսալիլէյ իղթիլապա գարա օլմուշ օլարադ Խօլքէնարընտա օթուր-մուշ, վէ Խիւրէյիլ էօնիլիլ իլէ էօրթմիլ օլան պիր Փաղիլ գաւտընա թէսաթիլէ մէր-գուլմէնիլ հալը փէրուշանիլէթինտէն զիյա-տէսիլլէ թէ՛տիլէնէրէք, Փուգարանըն Խէք-տիլէրէրինէ տօղրու հիսս էթաիլքէրի շէֆ-գաթ սուղընընըն մէրգուլմէյէ Խաղալըն պէլինի անըն օմուղընա դօտու, վէ անա «Աղ-լամա, գաւտըն» տէտի :

Մէրգուլմէ էվիլէ էմրաթ պիրտէն պիրէ գօրգուտ խաի տէ, էճնէպիլին հալիլմ վէ քէ-րիմ թալը ու հարէքէթինտէն քէսպի ճէսա-րէթ էտէրէք, էսէթէնիլիլ հալիլի օլուղըն կի-լի Կիլլըրթ հիքեայէ էյլէտի : Պուհուլ իւ-ղէրինէ Կիլլըրթ գարըն քէնտի էվիլնէ կէօ-թիլիլապ մալիլ օլուղըն Յ լիւրա մէրգու-մէյէ վէրէրէք, սա՛աթ օն պիրտէն էվիլէ փա-լալը Նէյահարա կէօթիլմէմէսինի թէնալիլ էյլէտի :

Գարըն քէնտի վէլիլ ի նիմէթինէ խալար տուա, վէ Ալլահ համտ էտէրէք կիլթաիքտէն սօնկ-րա, Կիլլըրթ «Վէրմէք ալմագտան էյի տիր» քէլամընը տէր խաթմըն էտէրէք մէսուր պիր գալպ իլէ, վէ տահա գուլիլէթիլ վէ տիւնճ աւորմար իլէ թամաքէար իլաթիյարըն զիյա-րէթինէ կիլթաի : Նէյահարա պու վաղըթտա օթուրմուշ քէնտի լիւրալարընը սալագտա օլուղընտան, Կիլլըրթն հուղընը իլիլնէ մա-նի օլուղըն իլիւն ճանը սըղըլար իսէ տէ, Կիլ-լըրթն խօշ վէ լաթիլի սէլամընտան պիր աղ Խուլմագտա : պու ճիւլմէ իլէ պէրապէր Կիլ-լըրթն իլք սէօղլիւնիլ գապուլ էթմէյէ հէ-նուգ հաղըն տէյիլ խաի :

«Հէր Նէյահարա, ինտ Ալլահ մագհարըլթֆ օլարադ պու տէրէնէ սէրվէթէ մալիլ օլան պիր ապէմին Խէք աղընըն անլէրի էյիլէ խա-թիլմալ էթմէք օլաճադ տըր : չիւլհէսիլ զալթը ալիլիլ լահիլմ վէ էյիլքէնտի օլմագ նէ տէ-մէք օլուղընը պա թէճրիւպէ էյի պիլիլսի-նիլք» տէտի :

Նէյահարա հէր նէ գաւտար պիր ճէվապ վէր-մէտի խաի տէ, Կիլլըրթ անըն պու մուլմէլէ-սինտէն ապա կէվէմէյէրէք, Փուգարալա Խաթմալ էթմէք ֆէգալիլինտէն տահա զիյա-տէ ալալէ սա՛աթ օն պիրէ գաւտար պահա էյ-լէտի : Թամմ պու վաղըթտա Փաղիլ գարըն իլէրի կիրաի, վէ մասանըն իւղէրինէ պէշ լիւրա դօտուգտան սօնկրա, «Իլթէ փարա, պիղի էվտէն իլարաճ էթմէյէսին տէյիլ զէվ-ճէմին խաթմա Խաթմագտան Խաթմընը մէք-թուպը կէրի վէրմէնիլիլ քէճա էտէրիլմ» տէտի :

Փրօֆ. Կիլլըրթն խալիլսահըլ խուսու-սընտա օլան սէօղլէրի Նէյահարա Խիւրէ-յինէ հէնուգ պիրէք օգ կիլի կիրմիլ իքէն, միւսալիլէյնի հուղընտա գարընըն պու սէօղլէրինի իլիլթմէք Նէյահարա փէք աղըր կէլտի : Նէյահարա փարալը ալաղըն սըրապա քէնտիլին, անլէրի ֆիլ հաղիլէ էվտէն թարա էթմէյէ ֆիլքի օլմաղընըն, անճաղ Խալընը պիլէ պիր թէնտիլ օլուլն տէյիլ պէօլլէ սէօլլէմիլ խալիլին պէյան էթաիլ խաի տէ, գարըն պէօլլէ պիր թէնտիլտէ պուլուսմաղը-նըն ճա՛իլ օլմաղընըն պէյանիլ միւսալիլէյ-նի սէրթ պիր սուրէթտէ թագալիլ էյլէտի, վէ քէնտիլին խալիլսահըլըն հաղընտա պիր շէյ սէօլլէմէսին տէյիլ Կիլլըրթն իլարէթլէ օլան սա՛յ ու զալթէթինէ տալիլ ալա գու-լադ ապալարադ պու Յ լիւրա քէնտիլէրէ ֓րօֆ. Կիլլըրթն իհան էթմիլ օլուղընը տալիլ պէյան էթաիլ : Պու հիքեայէ Նէյա-հարա մուճիլի հալթէթ օլարադ, միւսալի-լէյն քէնտի գուլաղալարըն ինանմագտա խաի : Փապաթ գարընըն իֆաթաիլ սէմէրէ-սիլ գալմագտա :

Նէյահարա թալ Խիւրէյի Խուլմագարադ, թամաքէար իլաթիյար Յ լիւրալըն հէմ տա-լիլ գուհուրաճընըն մէքթուպըն գարընըն էլինէ կէրի վէրտի, վէ տաճադ տէֆթէրին-տէն պու հիսապըն րէսիլ էյլէտի, վէ Կիլլըր-թըն էլինի թուլթուպ, սէօղլէրի վէ իլիլէր իլիւն անա քէնտի մէմուլիլէթինիլ 'արըն էթ-աիլքտէն սօնկրա, պու Փաղիլ Փալիլալապ պալապ նէ Խաթմէթտէ պիլիլ տէյիլ Կիլլըրթ վէ գարըն իլէ պէրապէր աղալըն չըղալ :

Գուհուրաճընըն Փաղիլ խանէսինտէ օլան մանղարէյի խալալ էտէ պիլիլսինիլ : Փապաթ օրտա Նէյահարալըն մէսէրէթ կէօգ Խալ-լարըն Փաղիլինքինտէն զիյատէ ճօղըն իտի-լէր : Պու վաղըթտա Նէյահարալըն 'էօմրիւն-տէ պէօլլէք պիր թէպալիլաթ վուղու՝ պու-լարադ միւսալիլէյն պու սա՛աթտան պալա-լարադ Կիլլըրթա տօթլը պէնտէրիլլէ լապթ օլուսուտ : Գուհուրաճըն պիր միւստէթ

սօճկրա քէսոյ ի իֆազաթ էլընտի, վէ «նէլաք
օլմագ իւզըն օլանըն խալը տու՛աւը տա՛նիմ»
Կիւլըրթըն իւզըրինէ կէւմէքտէ իտի: Կիւլըր-
թըն սէշ լըրալը զայս կթմնի չազզընտա
պու զատարը քիֆաշէթ էտէր:

պուռ էճելու են իրաւարարներն թաւաճող երեւոյթաց
վէ հազարը գոյաց օրնալը տըր : Թաւամ ինսանը
Ֆէվդէլատէ թահրիք էտէր նէվլէրտէն օրնաւա-
լը տըր : Իչինտէ չօղճա միւսվէլիւս իւլնէթրօն
պուռնան թաւամար չօղ իրաւարարաւ մու-
ղիւր տըրլէր : Պէօպրէքլէր միւսիննիւք սէպէ-
պինտէն զա'իֆլէնմիւ օլտուգլարնտան, էթ
վէ պաշգա շիրին թաւամարտան իֆրաթ տէ-
րէճէտէ եէնիլիւր իսէ անլէրէ լաղըմընտան զի-
յատէ զօր էտիւմիւ օլտըր : Սիւտ վէ անտէն
եաւրըմը կալսօտ անըն իլէ փիւմիւ պուղ-
տայ վէ էմապի շէյլէր էն միւսնապի վէ էն
թէքմիւ թաւամար տըրլար : Պօղուլիւս հա-
յաթըն հէրարէթիւնի հըֆղ էթմէք իչիւն եա-
գաճաղ եա էէյէճէյին մըգաւարընըն արթմաւը
լաղըմ տըր տիւլիւնիլիւսիւսիւս չօղ հալ ու քէյ-
ֆիլէթլէրտէ հաւտտէն աշուրի թաւամ եէնի-
լիւր : Լաքին պուռ պէօյիւք պիր խաթա տըր :
չիւնքի վիճուտին պէօյիւմէսիննիւ քիւլլիլէն
ֆէրաղէթ էթմիւ իտիլինի, վէ անճաղ ճիւղ-
իճէ հարաքէթ օլտուսալ թաւամըն խըտմէ-
թի անճաղ րահաթ 'էօմրիւն րուպարէն ճիւղի
օլտան թէլէֆիլիննի էքսիլիննի տօլտուրմաղ օլ-
տուղուսալ խաթրտան չըգարմամալընը :

Շէրապ զա'իֆլիւք վէ մէճալընընտան հու-
սուլա կէլէն սինիւր իլթիհապընը թէքթին, վէ
հազմա մուսալիլէն էթտիլի իչիւն Տօղ. Վուտ
իլթիլարարըն շարապ իսթիմալիննի էլէք-
միլէթիլիննի գապուլ էտէյօր : Պիր քիմաէ եէթ-
միւ սիննիլէն վաւըլ օլտուգաւան սօնկրա պիր
ֆէնաւ առէթէ տիւլմէքլիւք թէլիլէքսի օլ գու-
տար ճիւղի տիր քի, էն զիյատէ միւսթէ-
տիլ վէ գամիւր սահիլի հէքթիլիննի պիլէ գուլ-
վէթ վէթիլիննի պէօյիւք պիր շէյլին իսթիմա-
լիննի թաւալիլէն էթմէյէն թէքթտալուտ էթմէսի
լաղըմ տէյլի տիր : Հէրարէթ պիր ախէր մէ-
սէլէ օլուս 'ալէլ'ուսալ օլտըլընտան զի-
յատէ տիւլգաթ մաթիւսալ էտէր : Մէտար ք
հայաթ օլտան ալթէլէր զա'իֆլէննիւ հայաթըն
գուլլէթի գալմաւարընտան անըն էքսիլիննի
միւսթիլիննի մէքթիլէն սէնաի հէրարէթ իլէ
տօլտուրմաղ պիւղարընըն լաղըմ տըր : Խանէ-
լէրի տիւլգաթ իլէ զըղտըրմաղ թէքթիլիլէրի
վէ ըսարըն րուսալ կիլիննիւք տէլիլ եալընը
իլթիլարարըն րահաթ իլլա մէվճուտիլէթ վէ
հայաթիլէրի իչիւն լաղըմ տըր : Վէ պէօյիւք
ճէլլիննիլիննի ճիւղիլէն թաֆալիլթընտան թէքթիլի
ի 'աղալլիլիննի պօղուլիւս հալլէրիննի տիւլգաթ
պիրլէ անլէրիննի իլթիլարարըն տօլտուրմաղ
տըր : Պիլլիմ մէշուլ վէ 'աճէլէն էտէն 'էօմր-
լէրիլիլէն իլթիլարարըն 'իլլի փէք աղ միւ-
թալա'ա օլտուսալտաւ տըր : 'էօմրիւսիւք ու-
գուլլանմաղաւ իսէ տէ, լիւղըմընը օլտարաղ
տահա զիյատէ զըստըմաղաւ տըր :

ՄԻԹԵՆԵՎԼԻԷ

ԳԱՐԹԱՆ ԵՆՈՒՄԱՆ ԶԱՆՄԱՆ : Պիր գարթալ եու-
վաւը չարմաղ սարի վէ գալալընը եէրլէրէն չըգ-
մաղը քէնտիլէրէ քետր էթմիւ օլտան տաթիլէր
'ինտինտէ պիլէ փէք թէլիլէքլիլ պիր իշ 'տոտ
օլտուսալ իսէ տէ, պիլ գուլիլ 'գուլլարտան
պիր չիֆթ էլէ կէլիլիլէք իչիւն քէնտիննի
մուսալիլիւս սայ ու զայրէթլէրի հէնկեա-
մընտա պիր Շէթլէնտ գուլլարըն հաղընտա
հաղ ու իլլալէթ օլտուսալտան տահա զիյա-
տէ հա միւսալիլ վէ 'աքսի աշիլալ վէ մէվա-
նի' գարընտան իճրա օլտուսալ գաւտար պիր
ֆիլի խարիլ իւլ 'ատէննի գուլիւր էթմիւ
օլտըլընտ չիւսիլէն էտէրիլ : Պալատէ զիւք
օլտուսալ եուսա Սալմալըն գալալայան տէնի-
լինտէն թաղըրիլէն 500 ալաղ եւլէքսէքտէ

օլտան 'տաւն եւլէն ուլտուսալ իւղըրինտէ
եաւրըմը իտի : Մէքթիւք գուլլարըն քէն-
տի ալլընա եէթիլիլէք իչիւն վաւըլիլ իլթ-
թիլիլաղ էթտիլի իլի 113 ալաղ թուլընտա
օլտուլ, էլէ կէլիլիլէք միւսալ էթտիլի գաւ-
թալ եաւրընտըն հէման հէման թուլմաղ
իւղըն իլէք, պիր տէ իլիլին փէք զըսա
օլտըլընտ անկաւտը : Վէ լաքին պէնէմէնալ
մէքթընըն հուսուլիլնի թաւամիւ էլլէմիւ օլ-
տըլընտան, քէնտի քէնտիննի իլիլէն չէօղ-
տիւ, վէ մուսալիլալըն ուլտուսալ իւղէ-
րինտէն թըրմանալաղ 'աւալալ եուսալալ եէ-
թիլիլէննի եալընտ պուլտը : Պէրէքթէթ վէրսին
ճէսարէթիլ սարիլիլնի պալթիլարըլընտ քի,
պէօյիւք վալլիլտէ գալթալար եուսալալ տէ-
յիլ իտիլէր, եօղ իսէ հէման օ սըրաւտա եէ-
թիլիլէք օլտալար իտի, ա'իլլէրիննի րահաթ
վէ սա'ատէթիլնի իլլալ էտէն մէքթիւք գուլ-
պաղըն հալի փէք եաւման օլտը իտի : Պար-
թալարտան իլլիլ եալսօտ պիրի պիլէ քէն-
տիլէրիննի զաղա վէ փէնչէլէրիլէն մէքթընըն
իւղէրիննի հիւսուլ էթմէլէր իտի, 'արպէտա-
նըն մէքթիւք գուլպաղըն հէլաքըլէ իլիլթաւ
պուլաւաղը մուսալաղալ իտի : Հաթթա օլ
հալալէ պիլէ իլիլ եալթուլարտան պիրի պու-
տէրէճէ չիտտէթ վէ իսուլուսէթլէ թաւալ-
լութ օլտուսալ եուսալալըն միւսթէտալիլէ
գաւըն միւսալալալ վէ մուսալալալ միւս-
թէտիլ օլտըլըն միւսալալէն օլտըլըն իտի :
Քէնտիննի փէնչէլէրիլ շալսալ միւսթէտալիլ-
նիլ գօլլարընա եէրլէլալիլէրէք, թէքթիլ իւ-
ղէրինտէն սըրըմաղա պալաւտը : Վէ էլէր
'ուսուլէն Սըրմալիլալ իլլալընտ օլտըլարը
կիլիլ պու Շէթլանտալ գուլպաղալ տալիլ փէք
գօրաղալ պիր քիմաէ օլտա իտի, անըն քիւլ-
լիլէն իլլիննի պիլթիլէքէլիլ մէ'մուլ իտի : Վէ
լաքին մէքթուլ գօլալալ միւսալալ օլտալըն,
եալթուլարը քէնտի ֆալէլալ կէօլլէլիլէն եէր-
լէլալիլէլէն, վէ անլէրի տիլլիլէն թալալալալ
մուսալալալ օլտուղընտան, թէքթարէն կէլ-
տիլի եալտան կէրի կիլիլալ իլիլ եէթիլիլ, վէ
պիր պուլալ սա'աթ եօղուլ եօղարը թըր-
մանալալ եօղըլըն էթտիլալն սօնկրա քէն-
տի արղուսընտ 'ա'իլ օլտուլ օլտարաղ մէն-
գիլ ի մաղսուլընա եա'նի լէրիլիլէն եէթիլիլ

ԵՐԱՆ ԸՍԹԸՐԸՐԸՐ ԶԱՐԹ ՆԵՐՈՒՄԻՆԻ : Մէմա-
լիլ ի Միւսթէլիլտէն ի Սալթիլալըննի թէքթիլ
էլլալէթիլտէն 'ալլիլ չէրլիննի պիր զաղէ-
թաւը Յուլիս 13 տէ չու ալթիլալիլ հի-
քէլալիլ եաղըն տըր : Մր. Ուլիլալ Ռիտ
պիր գալ հաթթա էլլիլ էլլալէթ ի մէքթիլ-
րէտէ Շէլալիլ չէրլիննի եաղըն Յուլթիլ ֆիլի-
տէ ելլալալալ սըրաւտա էթթալալալ պու-
լուսան գալալ եաղըլարընտա պալըլ վար մը
տէյիլ էլիլէն արաւաղալ իլլէն, պալըլ զանն
էտէրէք պիր նէլ' պէօյիւք սու ելլանը թու-
լուսալ տըլարը չըգարտը : Ելլան մէքթուլը
պալ փարմաղընտան ըսարմը իտի իսէ տէ,
միւսալիլէն պուլալ պիր շէլ եէրլիննի գօլալալ :
Նիհայէթ պիր գալ կիւն կէլալալ էլիլ շիլ-
մէյէն պալալալ շէտիլ սըթմաւալ թուլթու-
լարաղ եալթալ : Յալալալ տէլի կիլիլ օլտուլ,
եալթալընտ եաղըն կէլլէլիլ ըսարմաղ իս-
թէր իտի : Մէքթուլը եալթալընտա սաղալ-
մաղ իչիւն պիր գալ առէմ լաղըմ օլտու :
Պիր գալ հէքթիլ չաղըլընտ իսէ տէ, իլլալէթ-
լէր գուլալալ 'իլլէթիլիննիլէն միւսալիլ օլ-
տըլարընտան ճիւղիլ ճէլալիլ ֆա'իլալիլ
կէօրիլիլ իտի : Էն նիհայէն տա'իլ մու-
գալալ օլտարաղ վէ հէքթիլիլն ուսթալընտ
յէթիլալ 'իլլէթ եէնիլէրէք միւսալիլէն գուլ-
թուլալ :

ՀԱՎԱՍՏԻՍԻ ՇԷԹԹԱ

Փարիզտէ Հէլլէ պիրաւալէրէն էճաւմ ք սէ-
մալիլիլնի ֆօթօկրաֆընը ալմաղաւ ֆէվդ
էլ'ատէ սուրէթտէ մուսալալալ օլտուլար
տըր : Լէլիլալ 14-16 տէրէճէ պիլիլալըլիւք-
տէ օլտան պիր գալ պիլն ելլալըլար կէօլթէ-
րիլար : Սատէ կէօղ իլէ 6 րատտէտէ սա-
յըլան ելլալըլարտան տահա ուֆաղ ելլալը-
լար կէօրիլալալ : Օրիօն պուրճու Զօնալ սէյ-
յարէսի վէ պաշգա նիճուլըն սալիլթէ վէ սէյ-
յարէլէրին ֆօթօկրաֆընը տալիլ փէք 'ալա
սուրէթտէ ալլընտալալ :

—Փէլլիլ Մր. Փրատանիլիլ գաղըլար
չաղմաղ իչիւն տիլալիլ գուլլանմաղաւ տըր :
Զաղըլալալ գաղըլըն իւղէրիննի ուֆուլի օ-
լարաղ գուլթու 13 փարմաղ վէ գալընըլը
3 3/4 փարմաղ պիր տէմիլ թալալալ գօյօր :
Վէ պուլուսալ իւղէրիննի իչինտէ 130 տիրէմ
տիլալիլ օլտան տա'իլ շէլլինտէ պիր խար-
թուլ գօլալալալ էլլէքթիլը վաւըլալալալ
փալթալար : Հէր փալթալընտ գուլլէ ի թաղ-
եիլիլէն 14 3/4 Վիլլանա գալթալըն աղըլը-
ղընտա պիր շէքթիլն 9 ալաղ 10 փարմաղ
եիլալալալալ պէլ քէրրէ վուլալընտ միւսա-
լիլ կէլլալալալալ : Պէօյիլէն գաղըլ փէք սու-
հուլէթլէն չաղըլընտ : Վաւալալ հիսալ իւղըն
տէմիլ թալալալ եիլմիլ պէլ փալթալընտ մու-
գալլէթէն էտէյօր :

—Ղարսիլ նըսթ քիւլէտէ քէլֆ օլտուսալ
իլք գալալ մա'տէնիլ եաղընալալալ Տաղթա
էլլալէթիլտէ Պէք Նիլալ պուլուսալ օրա-
տան չըգարընտ գալալ Շիլալիլալ կէօթիլ-
րիլիլալ տիր :

—Շու ալթիլալ վաղա'ա վէլօսիլիլալ հաւմ
ալաղ իլէ տէօնէր իլլիլ էլլէքթիլալ պիր նէլ'
'արալալալննի հէ գաւտար չալիլալ կիլթիլիննի
կէօլթէրիլ : Մէմալիլ ի Միւսթէլիլտէն ի Ս-
մէրիլալըն Մասալալալալ էլլալէթիլտէ Նօրթ
էտէմալալ յուլիս 13 տէ ճօն Փրիլալ վէլօսի-
լիլալ րալիլ օլտարալ պիր ալթիլ իլէ պէլ
միլ մէսալիլ կիլթիլալ իւղըն եաղըն չըգալ :
Մէսալիլ ի մէքթիլիլէն 13 տալլիլ 47 տա-
նիլէտէ գալթ' էտէրէք 200 թալթիլ գաղալալ :

—Փրուսիալալ սիւլալիլ ալալարընտ քը-
մաղալալալ եիլալէք կէլիլէն պիլլալալ տիլ-
գալ իլէ թալիլ օլտուսալալալ տըր : «Էնիլիլ»
սէօլիլ իւղէրիննի 'աւքէլլէրէն էալալալալըն
չըգալընտ պիր էլ իլէ ալթալընտ պալընտան
թուլթալալ օլ պիրիլ իլէ տէ եիլալէրէն : Էս-
վալալալ իսէ սիլալալ վէ սա'իլ իլէ պիր
սալ իչինտէ չալիլալալ ըրմաղըն օլ պիր թա-
րալընտ կէլիլիլիլ : Պիլթիլալ ալալար թէ-
'աճիլալ օլտուսալալ սուրէթտէ գըսալ միւս-
տէթտէ նէլիլ կէլլէրէն : Նաղ օլտուսալընտ
կէօրէ, պու գալիլ իլ սօն տէրէճէ տիլալալ
վէ սիլալալ իլէ իճրա օլտուսալալ տըր :

—Ուլիլալ Մալիլալ հաղըլթի Սիլլէլալըն
հէքթիլիլն սէրլիլ աղալընտան եալթըմը, վէ
ալթիլալ գալիլ, վէ իչինտէ պիլթիլալալ տիլթու-
տան մա'մուլ պա'ղը շէլլէր պուլուսալալ պիր
նիլալալալ կէօնտէրմիլալալ : Պէօյիլալալ-
լիլալ ալլընտ էլլիլ պէլալ պիրիլ օլտուլ ալլու-
մէքթէն, մէքթալ, լէլլէն, թալալալ իլ 'աշտ,
գուլալալ իլ աղալալ, քէլալալ իլալ, վէ
քէրուպիլէր թալալ նիլալալալ եալթըմըն տըր-
լար :

—Պալիլէրա գրալը Օթօ հաղընտա ճիւղ-
նէթի կիլթիլալալ ֆէնալալալալ, վէ եաղըն-
տա վէֆալթ էտէճէլիլ մէ'մուլ օլտուսալալ
տըր տէլիլ եաղըլարընտ : Պալիլէրա հալիլ ի
սալթալալալ Փրէնտ լուլիլիլալ իտարէլիլ օլ-
մաղ իչիւն հիւլիլալալ սէրալընտ իլալալալ
էտէճէք եէրալ քէնտի սարալընտ իլլալալ

էտէյօր : Մըսըրըն սապրը Խըսիվի Իսմայիլ փաշա, միւթէվէֆֆա գրաւ Լուսովիլիտէ 33,000 Խնկիդ լիւրա ալաճաղը վար տէյիւ տա՛վա էթմէքտէ տիր :

— Էթմէք աղաճը Մէրքէդի Ամէրիդաի ճէնուսիտէ հէր ետրտէ պէօյիւլալ հաղիգաթէն օրման փառիշահը տըր : Փէք պէօյիւլ օլա պիլիւր օլուալ, էքսէրիյէ պէտէնիւն մուհիւթի 10 եւ 12 ալաղ, վէ տալլարըն կայլըմաւ սընըն չէվրէսի պէլքի 100 եւ 130 ալաղ օլուր : Ետրաղալարը վէք պէօյիւլ վէ դալըն օլուալ, պիւր թարաֆը դօյու եէչիլ, օլ պիւր թարաֆը իսէ կիւմիւլ կիպի պէյաղ վէ փարալաղ օլուալ, չէքլճէ 12 եւ 13 փարալաղ ուղուն, վէ 10 փարալաղ կէնիլ պիւր էնիլ տէսթի եւ չիէք սաղսընընա ուղ չօղ պէնդէր : Մէյլէսի գապուղը փիւրիւղիւ քիւլիւլ պիւր գարիւղ կիպի օլուալ, եէթիկիւն օլուղընտա սարարըր, վէ պիւր աղաճը պիւր ճիւլարա քեաֆի տիր : Պու՝ եէրիլէրին թա՛ամընըն պիւր էնէմմ գըսմը օլուալ անը կարարալար, վէ իւիւնէ պիւր աղ թուղլու վէ կաղըր տօնուղ էթի գօյարաղ կաղալը պահարալտըրտան սօնուր փիւրիլէր : Լէզլէթի էքմէք իլէ փաթաթէս լէզլէթի կիպի տիր :

— Ալմանիւղըր տիւնեանըն էճնէպիլէր իլէ թիճարէթ էտէն էն պէօյիւլ միլլէթի օլմաղա չալըլըօրլար : Պու մագսէտէ մէպնի հիւքիւմէթ Պէրլինաէ պիւր պէօյիւլ մէտրէսէ թէ՛սիս էթմէյէ դարար վէրմիլ օլուալ, օրատա Ալմանիւղըր մուլլիմէր վէ եէրիլ մուլլիլէր թարաֆընտան թիւրք, Սրապ, Սճէմ, Ճափօն, Չիւն, վէ Հիւս լիսանլարընտա մէճճանէն տէրս վէրիլէճէք, վէ ֆաղիւր չայիրտանա տա կարտըմ օլունաճաղ տըր :

* * *

— Պիւր քիմսէ Բրիտտոսըր գապուլ էթմիլ մի էթմէմիլ մի տէյիւ չիւպնէ էտէր իսէ, անըն իչիւն էն էյիլ տմէլի չարէ անը տէրնալ օլ վաղըթ վէ օրատա գապուլ էտիւլ, հէր չիւպնէ էթտիլիտէ գապուլիլէթի թէքրարլամաղ տըր :

— Փուլթիւլէթիլէրին խրիսթիանլըղա տէօնմէլէրի իչիւն իթթիլաղ օլունաճաղ թէտապիւր ի չէտիտէ հաղընտա միւղաքէրէ էթմէք իւղը Սիւլէրիտաքի Բուս փիսգօփօսլար Իրքուլթօքտա պիւր գօնֆէրանս էթտիլէր : Տահա չօղ վէ տահա զիյատէ էչիլթիլի միսիոնարալար տէրէճէ ի նիւայէտէ լիւղում օլուղը, միւլթէտիլէրէ տահա զիյատէ տիգալթ իլէ պաղըրիւլը, վէ Բաքսընիւլէր կայլընտըն տէյիւ պիւլթիւն գուլվէթ իլէ մուղալթէթ օլունմաղը իտիլի հաղընտա միւլթէթիւլ իւլ բէյ իտիլէր : Պունտան մա՛տա Միլըն էհալիլէրինի վուլթիւլէթ քեահիլէրտէն իւլվէթ գապուլ, վէ հիւքիւմէթին եէնի միւլթէտիլէրէ իսնիլ օլունմաղ իւղը թալսիս էթմիլ իտիլի աղէչի խիյանէթէն սիւրգալթ էտէն Բուսիւլը մէ՛էմուրլար գատար հիլ պիւր չէյ մէն՝ էթմէմիլ օլուղընտա միւլթէթահիա իւլ արա իտիլէր :

ՄԵՔԹՈՒՊԼԱՐ

ՊՕՁՈՒԳ ԳԱՐԻՅԵԼԵՐԻՆ ԲՈՒՇԱՆԻ ԱՆՎԱԼԸ

Պու տէֆա պիւր գաղ գարիլէրի զիյարէթ էտիւլ, աղնէն միւլշահատէ էյլէտիլիւ պա՛ղը անվալը Աւետաքէր օգուլան տօսթլարըմըղա պիւլտիլմէք իսթէրիմ : Սալը նամ գարիլէ Եօղաւտ սանճաղը տալիլիստէ չէհր ի մէղքիւրուն ճէնուսիլտէ 8 սա՛թ մէսաֆէտէ 43 խանէյի հալի պիւր Լուսաւորչալան էրմէնի գարիլէսի տիր : մա՛էթթէսիւֆ պէյան էտէրիմ քի, 1883 սէնէսինէտէք էհալի

Ֆէրայիլ ի բուհանիլէտէ դայէթ կէվէք վէ ուլուլուք օլարաղ, իսմէն իրիսթիյան օլուղըլարընը յամէլլէրի, վէ չիմտի քէնալիլէրի տալի իւրարա մէճսուլ օլուղըր տըր : Փաղար կիւնիւնիւն գըրիլթիւնի, Միլիգ Բիթաւ պըն սուսամըլ ճանլարա հայաթ սուլու օլուղընտան, իման իչիլթմէքտէն, իչիլթմէք Ալլաճըն քէլամընտան օլուղընտան պիլտալէր իտիլէր : տմա պու էհալիլիւն անվալը վէրուլշահիլթիլի կէօրիւլ, պիւր չարէ իչիւն գարիլէ ի մէղքիւլէ միւլթէպէրանը Բարսեղ աղա Մեճաւորչալան, վէ խանէսինտէն Արսլան Գէնեա նամ զաթ, րիֆաթլու Մ. Մնուցական էֆ. Սէմէրճեանը իսասէթէն գարիլէյէ վա՛ղ վէ խօճալըղա տա՛վէթ էտէրէք, պու փէրուլան հալիւն տէֆի իչիւն 1883 Մարտ 24տէն 86 Յունիս 13է գատար մէքթէպէ վէ քիլիսայա տա՛լիւ իճրա գըրընտան թէտապիւր ի մալսուսէտէն էհալիլիւն բուհանիլ գայրէթ վէ տուլղուլարընը թէնվիլիլէթ թա՛լիմ ու թէրալիլէճէ տալի թէպէտալիւլթը քէպիլիլէ կէօրիւլտիւլիւն մա՛մէմուլնիլէ իւլար էտէրիլ Էֆէնտի ի միւլմալիլէյին միւլտէթ ի մէղքիւլէտէ հէր փաղար կիւնիւլէքէն քիլիսալտէ Գուտտալ Շէրիֆ թաղտիմ, վէ աղալմալըն Բիթաւ պը Շէրիֆի ալը թարղաւ էհալիլէ վա՛ղ էթմէսիլլէ, նիլէ ուլուլուք քիմսէլէր ուլղուտան ուլանըր կիւլի ուլանալըր, վէ կիճէլէրի տալի էհալի վա՛ղիլ ուլղուտան ուլանալըրաղ, «Պաղ, Բիթաւ պը Շէրիֆի պիլլէ վա՛ղ էյլէ» տէյէրէք, գըլ կիճէլէրինտէ թա՛նիլ էտէրլէր իւքն, տիւլէր թարաֆտան չէյթան պիւրուտէթ պայրաւընը գալալըր պիւլիս իրիսթիյան տէնիլէն պիւր ատէմիլ վասէթալըլա Գէլալմըն թօլսումլարը արաւընտա տէլիլէ սալմաղա պալլատը, էղճիւլիլէ վա՛ղ էֆէնտի քէնտիլալաղը համիտէ վէ թա՛լիմալթը հաղիմանէսիլլէ մէրգուլմըն կանըլաղընը կէօսթէրմէյէ ճէնա ու դայրէթ ի թամմէյի տիրիլ էթմէմիլ իսէ տէ, միւլմալիլէյէ էլան մուսնիսիտ հալիլտէ տէվամ էտիլօր : Պուրաճըղտա խալիսանէ թէքրար նասիհաթ էտէրէք, Ալլաճըն փատիլալըղընա մուղալթէթ էտիւլ, «Էլէնտէրէլէրէ գարըլ թէփմէք միւլշէրիլ» իտիլիլի թալիլիլէ էտէրիլ. Ամալը Բէսուլ. Գ. Յ. Էհալիլիլէն Էվլէքի հալիլէ նիսպէթէն հալը հաղըրտա փաղար կիւնիւլէն օլան րիւայէթլէրի, տիլտալըղա օլան արղու վէ թէգատտիւլթիլի կէօրիւլալտէ մուղալթէթ էթմէք ինտ Ալլաճ մէնֆուր տըր :

Մէքթէպէ կէլիլնէ 23 չայիրա օլուալ, հիւանի հալտէ վէղալիլի ինտանիլլէ վէ տիլիլէտէ թա՛լիմ ու թէրալիլլէ օլունմաղտա օլուղըլարընը վալիտէյի կէօրիւլ, չէվ ու դայրէթ էթտիլլէրինի միւլմալիլէյէ Մնուցական էֆէնտիլլէ կէօսթէրալիլլէրի մուհապալթէթտէն անլատըմ :

Սալըտա կէօրիւլ անլատըղըմ հալլէրի պէյան էթտիլտէն սօնիւրա 1886 յունիս 16տա Մնուցական էֆէնտի թէֆաղաթըլա Սալը գարիլէսիլիլ չիմալի չարթ թարաֆընտա 2 սա՛թ մէսաֆէտէ Գարա պըլըդ նամ դալիլլէյէ վալը օլուղը : Իչպու գարիլլէ 40 խալիլ հալի Լուսաւորչալան էրմէնի գարիլլէսի տիր : Գարիլլէ ի մէղքիւլէյին կիւլէլ պիւր քիլիսալը վար իսէ տէ, հալը քի փալաղը եօղ, վէ բուհանիլ խըղմէլիլլէրի իճրա օլունմաղընտան, էհալի չօպտիսըղ սիւրիւ կիւլի սէրէլի կէղիլօր : Թա՛լիմ ու թէրալիլլէ իչիւն նէ խօճալ նէ մէքթէպէ վէնէ տէ դայրէթ վար : Պուրաւտան 2 սա՛թ մէսաֆէտէ 40 խանէյի հալի Սա՛թլու նամ էրմէնի գալիլլէսիլլէ վարաղ : Պու գարիլլէն քիլիսալ

վէ պիւր մէսէնի փալաղը օլուալ, սապահ տըլաւ մէճհուլ պիւր հալտէ իլլիլա՛ ի խըղմէթ օլունուլօր իսէ տէ, էն զիյատէ թէէ՛սիւլէ չայան եէրի մէքթէպիլլէ վէ խօճալըղ գալմըլ էհալիլիլլէ վէ չօճուղարընըն միւլթաղալիլտէ տահա ճանիլ վէ նատան օլունաղալըր տըր : պու ճիւլլէ Տէր Օհան հայր թա՛լիմ ու թէրալիլլէն քէօյտէ ինթիլարընտ արղուլէլիս տէ թէֆաղաթ էտէն օլունմալօր : Պուրաւտա իքի խանէ ֆրօթէսթանթ պուլունմաղը ճիւլլէլէ, Գայսէրի միսիոնարլէրի թարաֆընտան կալընըղ տէօրթ ալ իչիւն պիւր վարաթուհի կէօնտէրիլիլ, պու միւլտուլթտէ մէղպուրէ չալըլմըլ իսէ տէ, էհալիլիլլէ ինթիլաւ ճալթընը տօլուրալմալաճաղը թալիլի տիր : Պու գարիլլէնիլ ճէնուալ չարթ թարաֆընտա կարըմ սա՛թ մէսաֆէտէ օթուլ խանէյի միւլտէրիլ Գուլ գուլու նամ էրմէնի գարիլլէսիլլէ վալը օլուղ : Բիլիսալ վէ փալաղա մալիլ իսէլէրտէ մէքթէպէ վէ խօճալարը օլունաղընտան թա՛լիմ ու թէրալիլլէտէն պիւլպէնիլ կալալըլար :

Գուլ գուլուտան կարըմ սա՛թ մէսաֆէտէ չարթ թարաֆընտա էլլէննէ նամ պիւր գարիլլէյէ վալը օլուղ : Պու գարիլլէ 30 էրմէնի Լուսաւորչալան, վէ 20 էրմէնի ֆրօթէսթանթ խանէտէն իւլարէթ պիւր էրմէնի գարիլլէսի տիր : միլլէթիմիլլէն քէնտիլ քիլիսալ ինչտանա տա՛լիլ օլան դայրէթիլիլ մէտահէ չայան կէօրիւլէք : Չիւնքի չօղ մէնտէն պէրու վիւրանէ գալմըլ քիլիսանըն ինչտալ իչիւն պու կիւլիլէրտէ քէմալը չէվ ու դայրէթ իւլաղ էտիլօրլար : Իքի քահանալարը վար տըր : Փրօթէսթանթլարըն իսէ պիւր վալիլ վէ պիւր փողմարանը օլուալ, պէնէր կիւրալիտէ վալ էտէրլէր, թարաֆէյն մուհապալթէթլի իսէ տէ, մա՛էթթէսիւլ պէյան էտէրիլ քի, նէ Լուսաւորչալանլարըն նէ տէ ֆրօթէսթանթլարըն մէքթէպիլլէրի վար : Պուրաւտան իքի սա՛թ մէսաֆէտէ չիմալի չարթ թարաֆընտա Գէլլէր նամ պիւր գարիլլէյէ վալը օլուղ : Էհալի ի գարիլլէ 120 խանէյի հալի օլուալ, եէքիւնի տալի Լուսաւորչալան էրմէնի իսէ տէ, հալի քի կիւրալիլ պիլլէթը, պիւր իլթիլալ վէ իքի նորընճալ քահանալարը վէ պիւր քիլիսալարը վար : ումալըղ քի պու նորընճալ քահանալարըն հիւլմէթ վէ դայրէթիլլէ կիւրալիլ սաղալընըլ : վալահանտան հալիլլէ պիւր մէքթէպէ տէրուլիտէ պիւր խօճալ իլէ էլիլ նէֆէր թալէպէ կէօրտիւլ, վէ օլուղալ թէգատտիլթիլիլտէն մէմուլ օլուղ : ֆաղաթ չայիրտանըն գէնէրպէնտ մահալուս միսալի գալաղալարընտա մահալուս օլուղ, վէ պա՛տէմա սիւպիւհալը պիլլարէկեանըն սէրպէթ պըրաղըմալընտա խալիստանէ նասիհաթ էյլէտիլ :

(Տէվաթ)

ՊՐՈՒՍՏԱՍ ԱՄԵՐԻԳԱՆ ԳԸՋԼԱՐ ՄԵՔԹԵՊԻ

Մէքթէպէ ի մէղքիւլ Պրուստա Պոպուլալը նամ մահալուս վաղը օլուալ, օրթալ պիւր մէսարիլ իլէ էրմէնի վէ Բուլ գըղալարըն թա՛լիմ ու թէրալիլլէ օլունմաղտա հասր օլունմալ տըր : Մէքթէպիլլէ էպիլլէսի մունթալաւ, վէ մէվլէլիլիլ կիւլքսէթիլլէ ճիւլթիլլէ սընէթէ մուլթիւ օլուալ, չօճուղարընը թա՛լիլ իտալէմիլլէ թէպիլլէ էտէն վալիլտէն անլէրիլ պէտէնիլ վէ յալլէն վէ մոնէն թէրաղըլ էտէճէլլէրինէ թէ՛միլ օլալ պիլիլլէր :

Մէքթէպէ կէլլէն փաղար էրթէսի կիւնիւլէ, կա՛նի Սեպտ. 8/20 տէ քիւլաւ օլընմըլ տըր :

Թաֆալիլ մալլալմալթ ալալ էթմէք իսթէյէնլէրին Պրուստա թ. Ա. Պօլուլիլլէ, վէ կալուս Իսթանբուլալ Պալլ չալուղա Յիւլմէրօլու օտալալ միւլաւալմալթ էյլէմէլլէրլալըմ տըր :

յէթի օլմասը վաճիպ տիր: Պու ճիւղէն իլէ պէրապէր հիւքիւմէթէր պու սէլախէյէթի սու ի խթիմալ իլէ ճիւղի սէպէպլէրտէն տօլայը նիքեանը ֆէսիս էթմէք թէնլիքէսինտէ պուլունմագտա տըրլար, վէ կաղըք քի խրիս-թիլան հիւքիւմէթէրտէն պաղըլարը էլան պու խաթայը իճրա էթմէքտէ տիրէր:

—Փօթթուգալ Գրալը Տանիմարգա իլէ Ալմանիայը զիյարէթ էթթիքտէն սօնկրա սեպտեմբերին 14ինտէ Պէլճիգայա կէշտի: Պէլճիգա հուսուտընտա Գրալը մախսուսի պիր գաթար պէքլէմէքտէ օլուպ, պու գաթար իլէ միւշարիլէյի Պրուսէլէ կիթտի: Պրուսէլէ միւշարիլէյիլէրտէն սթապիօնտա Գրալ 1էօփօլա իլէ Պէլճիգա վիւքէլատը թարաֆընտան քէմալը թաղիմէ խթիպալ օլունտըգտան սօնկրա, մախսուսէն թէրթիպ օլունտան սիւվարի 'ասքէր իլէ սէրայա կիթմիշ տիր: Վէ օլ կէճէ միւշարիլէյի իքրամէն փէք մուլթանթան պիր զիյարէթ քէշտէ օլունտու տըր:

—Աֆգանիսթան հուսուտընը թահաիտէ մէմուր պուլունտան ինկիլ վէ Բուսիա դօմիսէրէրի քէնտիլէրէ իհալէ օլունտան իշի պիթիթիլ օլմալլէ օլ մէճիս տաղըլմը, վէ ինկիլ դօմիսէրէրի Հինտիսթանա 'ավաթէթ էթմիշտէր տիր: Պիր իքի մոնալտէ գօմիսէրէրէն իթթիֆագը միւլթիսիպ օլտըղընտան, պու խուսուսաթըն թէսիլէյի մէքքիւր իքի տէվլէթէրէն գապլէնէրէնէ պրաղըլմը տըր:

—Ճափօն սէվաիլիստէն հէնուգ Ամէրիգայա վասըլ օլմուշ պիր գաթիսանըն սէօղիւնէ կէօրէ, միւլթիլէյի կէմիսի պիր գաշ կիւն Չինլի տէնիլ դուրսանալը թարաֆընտան թաղիպ էտիլմիշ տիր: Գաթիսանը միւլթիլէյի իշպու տէնիլ դուրսանալըն ինկիլ վէ Ամէրիգա կէմիլէրիս թուլթաղա չալըշտըղարըն պէյան էթմիշ տիր:

—Հարէքէթ ի արդտան միւլթէգարիւր օլանլարա իմանէ օլմագ իւղրէ սեպ. 13է գասար մէմէքէթին միւլթէթիֆ թարաֆընտան Զարըլմըն շէնր էմանէթինէ 200,000 թալէր կէօնտէրիլմիշ տիր: Հէր թարաֆտա քէմալը կէրմի իլէ իմանէ թօփլանըմագտա տըր: Իհալի քէնտի խանէլէրինէ տէօնմէյէ, վէ հէր քէն քէնտի իշիլլէ մէշգուլ օլմալա պաշտըլար տըր: Մէքսիկոն պաղը մահալէրինտէ հարէքէթ ի արղ միւսատէմէլէրի վուգուլ պուլունտէ իսէ տէ, պիր գաթարը մուլճիպ օլմամը տըր:

—Թայա դագէթասը խաարէսի վէ տախի մուլթիլլէրի թարաֆընտան կաղըլարտա նէշը օլունտան պէնտլէր ինկիլթէրրա հարպիլլէ նէգարէթինի շէտիտէն իթթիհամ էթմէքտէ տիրէր: Հէր նէ գտար ինկիլթէրրա տէմիր վէ չէլէք ֆապրիպալարը ճիւղէթիլլէ տիւնեանըն ճիւղէ մէմէքէթէրինէ ֆաթիպ իսէ տէ, 'ասաքիլին միւլթէլան օլտըղը գըլըմ վէ սիւնկիւլէրտէն պաղըսընըն կուլագ մատտէլէրտէն կաթըլմը օլտըղը, վէ թիւֆէնքէրին պիլիմի տախի էյի նըշան ալմագա միւսաթի օլմատըղը իթթիհամ կօլը պէյան օլունմագտա տըր: Մախսուսի պիր գօմիլթէ պու վէ էմալի իթթիհամարըն տօղրու օլուպ օլմատըղըն թէֆթիլ էթմէքտէ տիր:

—Կէշէն ճիւղմա էթթէսի կիւնիւ Մատրիսին 'ասաքիլ ի մուհաֆըլէսինտէն 300 իս իսեան էյլէտի իսէ տէ, պիր կէօնէ մուգալլէմէթ վուգուլ պուլունմագտա տաղըլարտը: Մուլթիլլէրէն մէրգուլ 'ասաքիլին քեաֆէսի տախի հիւքիւմէթէ 'արղը իթթաթ վէ ինդըլատ էյլէմիշ օլմալլէ, շէնր ի մէքքիւրըն տապիլլէնէ պիր խալէ կէմիլլէ տիր:

—Կէշէն հաթթա փէնճէլնալի կիւնիւ Բու-

մանիս պաշ վէքիլ Մ. Պրաթիանօ մէճիս ի խաասը վիւքէլատան 'ավաթէթ էտէր իքէն, պաղթէթէն էօնիւնէ պիր ատէմ չըղըպ, պիր ընվօլլէր իլէ միւլթիլլէյի էթմէլէթտի: Գուրշուն Մ. Պրաթիանօյա իսապէթ էթմէտի իսէ տէ, միւլթիլլէյի կանը սըրա կիւլիւմէքտէ օլան մէճիս 'աղասընտան Մ. Բօպէսքօյը խաթիֆ պիր սուրէթտէ կարալատը: Հիւճուլ էտէն շախս իքիւնի տէֆա թթէլ էթմէլէ ֆուրսաթ պուլունմագտան ախղ ու կիւրիֆթ օլունտու: Մէրգուլն ճիւղմա ընթիպլէրին օլուպ օլմամասը կիլլիճէ թէֆթիլ ու թահալ էտիլմէքտէ տիր:

Հէյէթ ի վիւքէլայա թարաֆիլի օլան գաղթիտար պու վաղըլայա ֆըրգայը մուլթիլլէթէյի մէսուլ 'ատտ էտիլլէր իսէ տէ, նէտէն տօլայը օլտըղը միւլթիլ տէյի տիր:

—Սապըք Ֆրանսա իյարիճիյէնաղըրը Տիւք Տէքալ վէֆաթ էթմիշ տիր:

—Ճափօնտան վարիտ օլան խապէրլէրէ նաղարէն, սէնէ ի հաղըրէտէ 50,000 Ճափօնլու գօլէրայա թուլթուլ 37,000 լիւքաթ էթմիշ տիր: Գօրէտտան վարիտ օլան խապէրլէր օլատա տախի գօլէրանըն քէմալը չիտտէթէ հիւքմ սիւրմէքտէ օլունտընը թէյիտ էտէյօլար:

—Սեպ. 16տա Ալմանիա փարլամէնթի սուրէթ ի մախսուստէ քիւշատ օլունտըն իսէ տէ, ինթիմալէն պիւլթիւն իշ Ալմանիա իլէ Իսփանիա տէվլէթի պէնթիլտէ 'ապտ օլունտան թիճարէթ մուհալէտէ ճէտիտէսինէյիլէնհասըր օլունտաղ տըր:

—Ալթըրիտա Մաշիկօսթիօնտա պիր ասաքէօփրիւ իւղէրինտէն պիր ալայ սիւվարի 'ասքէրի կէշէր իքէն քէօփրիւ կըղըլլալ պիր գաշ մաղթուլ վէ մէքրուլ վուգուլ պուլունտը տըր:

ՏԱԽԻԼԵՅԷ

Կէշէն ճուլմա կիւնիւ Գարա տէնիլտէ չիտտէթի պիր պօրա դուշուր էտէրէք իքի մահուս պիրինի 8 վէ օլ պիրինի 3 նէֆէր թաթիֆէսի պուլունտըղը հալտէ, գարայա չարիմըլար իսէ տէ թաթիֆէ ի մէքքիւրէ ճէման 11 քիլի, ճան գուրթարընը սա'յ ու զաթթէթիլլէ տէրեատա դարդ օլմագտան գուրթուլլէր տըր: Գարա տէնիլլին կալընըլ Բուլթիլ սաշիլլինտէ պու սէնէ գուրթարընըն նուֆուսըն 'ատէտի 117լէ պալիլ օլունտը տըր:

—Ասիա ի Սուղրատա չըմէնտըքէր ինշասը մագաթիլլէ պիր թաղըմ էլլըփալը սէրմայէ սաշիլլէր Մ. Փրէսէլլին թահթ ըրիստէթինտէ պիր չիքքէթ 'աղա էթմիլլէր տիր: Թաթիլ գաղթիտան Մ. Փրէսէլ թարաֆընտան Նաթիլլէ նէգարէթինէ վէրլէն լա'իսանըն պէր վէճ ի գիր պիր իճմալը կէօրիւլմիւշ տիր: Ինշա էտիլլէք խաթլար 4,000 քիլոմէթրօ ուղունըղընտա օլունտաղ տըր:

Մէքքիւր հէյէթ պու իշէ Հիւքիւմէթ ի Սէնիլլէ վարիտաթընտան պիրինի թախիս օլունտաթընը մաթիւլ էթմէլլալ, անճագ չըմէնտըքէրին կէշտիլ մահալլէրին 'իւշիւլնին ֆաղլասընտան կօլուն պէնէր քիլոմէթրօյը իշիւն հիւքիւմէթ թարաֆընտան սէնէվի 25,000 ֆրանկ թէ'տիլլէ օլունտաթընը թէքիլլէ էթմիշ տիր: Իշպու կէնի չիքքէթ Հայտար փաշա չըմէնտըքէրին տախի անա միւլթէ'ալլըք ճիւղէ շէյլէրէ պէրապլէր 4,000,000 լիւրայա սաթիւն ալունտաղ տըր: Պու չիքքէթ Տէվլէթ ի 'Ալլիլլէ թէպա'ասը կիլլի թանըլուճագ. շէյլէք քի չիքքէթ իլէ գաթիլին ի 'Օսմանիլլէ մուլթիլլէ մուլթիլլէ օլունտաթընը Բէսմէն միւլթաթէրէյէ կիլլիլլէսի իշիւն Մ. Փրէ-

սէլ Չաթ ը Շահանէ թարաֆընտան իսթանպուլ տա'վէթ օլունտը տըր:

—Ինկիլթէրրա տէվլէթինին, Պաշը սէֆիտաթ պուլունտան Թասու, Միսիլլի վէ սա'լիլ պաղը ատալարը իսթիլա էտէճէլլինէ, վէ տախի Մըսըրտա հարէքեաթ ը թէճալուլլէյէտէ պուլունտաթընտ տա'իլ պաղը թէվաթիւլար շույուլ պուլունտը իսէ տէ, ֆարլամէնթտէ իրատ էտիլլէն պիր սու'ալլէ ճէվալլէն, հիւքիւմէթ մէմուրլիլլինտէն պիրի մէքքիւր թէվաթիւլարը պիւսալիլլէրին ընտա իլէ Մըսըրն խալը իշիւն Սըր Հ. Տ. Վուլֆըն Մուլթար փաշա իլէ հիւսն ի ինթիպա իւղրէ մուլթալլէ էտէճէլլինի, վէ միւլթալլէ վաղըթ կէշտիքտէ պիլ մէմուլլէ ինկիլլէրին Մըսըր թախիլլէ էտէճէլլէրին պէյան էթմիշ տիր:

—Մէքքիւր Օրէնմէլ նամ դուլթի Մաթպուլաթ խաարէսի թարաֆընտան գաթիտալլէմը, վէ Ֆրանսալլէ Մաթէն նամ դաղթիտա նըն տախի Մէմալլէ ի 'Օսմանիլլէ տուլուլլէ մէն' օլունտը տըր:

—Պապը 'ալլիլլին տիւլլէ ի մուլթալլէնտա իրալ էթմիշ օլտըղընտա ճէվալլէն մէքքիւր տէվլէթէրտէն հէր պիրի Պուլլաթիսթանը իսթիլայա քէնտիլլէրին ֆիքրի օլմաաղընը, վէ սա'իլ հիշ պիր տէվլէթին տախի պէօլլէ պիր էֆքեաթտա պուլունտաթընտ նամ գաշիլ օլտըղարըն պէյան էթմէքէ պէրապլէր էնիլ փրէնտին ինթիլլատընտ գասար Տէվլէթ ի 'ալլիլլին Պուլլաթիսթանտա օլան հուղուղընտ ալալ պիր խալլէ կէլմէյէճէլլին տա'իլ թէ'միլլաթ տախի վէրմիլլէր տիր:

—Էտիլլուրի Տուղաթընը մուլթարալաթընտան սօնկրա Սըր էտիլլըն Թօրնթընըն իսթիլլէ էտէքէք, ինկիլթէրրա տէվլէթի թարաֆընտան քէնտիլլէն իստան պուլունտըն Լօրալլէ փաշէսինի գապուլ իլէ ինկիլթէրայա 'աղիլլէթ էտէճէլլէ մէրլի տիր:

ՍՈՆ ԽԱՊԷՐԼԷՐ

Օգոստ. 24ինճի կիւնիւ դուշուր էտէն վաղը'տա զիմէտիլլէ օլունտըն Պուլլաթիսթան հիւքիւմէթի թարաֆընտան հիւքմ ու իտա'մը 'ալլէլլինտէ Բուսիա փրօթէսթօ էթմիշ խալի իշպու փրօթէսթօյա Պուլլաթիսթան վէրալի ճէվալլէ Սօֆիատա մուլթիլ Բուսիա դօնտօյը գապուլ էթմէք իսթէմէմիշ տիր: Պուլունտ սէպէպ ի ինթիլլէն հէյէթ ի նէյալլէթ նուլթընտ ճէվալլէն Սօպրանիլլին վէրալի ճէվալլ, վէ Փրէնտ Ալէքսանտըրն էհալի թարաֆընտան հիւսն ի գապուլլէթ պուլունտաթընտ տըր:

Ալթըն իլիրուտ էտէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Պուլլաթիսթան իլէ Բուսիա արաթընտա դուշուր էտէն պու միւլթիլլէ տէֆ' օլունտը տըր:

—Փէնճէլլի կիւնիւ էօյլէտէն սօնկրա, Տիւք տէնիլլալլէ իլէ Փրէնտ Թօրն հուղարաթը հուղուր ֆաթիլլէն գապուլ օլունտուլար, վէ Չաթ ը Շահանէ թարաֆընտան միւլթալլէյիլլէնտա պիրէր գըլթա նըշանը 'Օսմանիլ ինտան պուլունտընտ տըր: Հէման օ աղալ 'ալլաթիտա պալիտա ինկիլ սէֆարէթիտանտէ միւլթալլէյիլլէնտա փէք մուլթանթան պիր զիյարէթ վէրիլլէ, տիւն տալլամ տախի անլէրէ իքրամէն մէքքիւր սէֆորէթիտանտէ ընտիլ գապուլ իճրա օլունտաթընտ: Միւլթալլէյիլլէնտան պու կիւն իսթիլլէնտա մուլթարալաթ էտէճէլլէր մէմուլ օլունտընտ:

ԱԳՁԷԼԷՐԻՆ ՖԵՅՍԻԹԸ

Սեպ. 13/25, 1886			
Է. ու. [գուլ. քէպլլէ] 15 13 Բ. Տ. Էօլ սէճմ. 35			
ԱԳՁԷ ՖԵՅՍԻԹԸ, իւր օմ. 100 զըլտան			
Գէճիլլէ	408 4	Փօլ	90 28
Գէթալլէ	97 20	Նաթիլլէ	88
Պէշիլլէ	402 30	Գրիլլէ	51 20
Ալթըլլէ	402 30	Լիւր ինկիլլէ	410 22
Մանէթ գաթիլ 9 25			

ԻՍԹԱՆՊՈԼԻՍ

Ա. ՅԱՆՈՐ ՊՅՈՅԱՅԱՆ ՄԱԹԱՄԱՐԵՍԱ ՔԱՊ՝ ՕԼՈՒՄԵՇ ՏԵՐ ՖԻՆԱՆՍԻՍԻՍ ԷՊԱՐԶ ՍԱԽԻԳԱՆ ԽԱՆ